

מטרתה – הווה אומר, קידום השוק והמודעות לענף כה יסודי כמו שלנו. מבחינת תצוגת בקר עניינית ומקצועית – יש לשקול מחדש ולהפריד בין עיקר ותפל: לקיים תצוגות בקר במסגרת קהל הרפתנים וארגונייהם כאשר הדגש מושם על מטרת התצוגות כשלעצמן וכפי שאנו רוצים אותן לצורך הפגנת השגים והפקת לקחים ממעשינו הטיפוחיים. חשובה לנו שליטה מלאה ובלתי אמצעית על אירגון וקיום תצוגות הבקר שלנו, כאשר רק אנחנו נדע לקבוע את המתכונת, ההקף והמקומות בהם נקיימן. אם כל החשיבות שאנו מיחסים למסעי פרסום וקידום שוק החלב ומוצריו, לא נוכל להסכים שתצוגת הבקר שלנו תהפוך לסרח עודף המקשט את מסע הפרסומת, וכך הופכת למופע תפל בעיני מגדל הבקר והמטפחים עצמם. מסקנה: להפריד את תצוגות הבקר המקצועיות מן הפרסומת הכללית לענף. מי שזקוק לפרות לצורך קישוט פרסומי, ידע שיוכל להשיגן במשקים רבים. המ"ב תסייע ככל יכולתה לבחור את המתאים לכל מקרה.

מרדכי מלען

ממש הוחמצה הזדמנות נדירה. זה היה רעיון מצויין ולא מובן, למה כל כך השתדלו להסתיר את הביצוע מעיני הקהל.

אינני מצפה מתושבי תל-אביב להתמצא במדוייק באנטומיה של פרות. אך לנו ידוע, עוד מן התקופה שחלבנו בידיים ואפילו כיום בחליבה המיכנית – עטין הפרות נמצא איפה שהוא בחלק האחורי שלהן, ונגיד בין הרגליים האחוריות. לפי כך, המופע של תחרות בחליבת-יד צריך היה להיות חשוף מן הצד הזה ולא מן הראש; שלא לדבר כלל על האטרקציה לראות את שר החקלאות חולב פרה. מפליא אותי, איך לא חשבו על ההבט האחורי של המבצע המקורי הזה. ואם הבמאי חשש, שמא פרה תרים זנבה ותתבטא מכיוון זה – גם לצרכני החלב מותר להבין, שעבודת הרפתן לא כולה סוגה בשושנים. יש גם בעיטות, הצלפות זנב ושטפונות מבושמים שונים. שידענא קהל הצרכנים, בשביל לייצר חלב צריך לטרוח רבות.

בסיכומו של "יום החלב" אפשר לומר, שבתור הצגה חריגה בנוף העירוני אפשר והשיגה

הקונגרס ה-48 של EAAP* אוגוסט 1997

חיים שטורמן – "און"

עצמו צורפו עוד 3 כנסים קצרים וספציפיים יותר: האחד – לייצור בשר; השני לשיטות מתקדמות בפוריות – כגון העברת עוברים, שאיבת ביציות, הפריית מבחנה וכד' ובסוף הקונגרס אסיפת **אינטרבול** (INTERBULL), שעליה ארחיב את הכתיבה בסוף הרשימה.

לכנס **השיטות המיוחדות בפוריות** הגיעה קבוצת חוקרים הנמצאים בקדמת המחקר בנושאים אלה:

דר' קמפבל, ה"אבא של דולי", היה שם. דולי היא הכבשה שגדלה מתא בוגר ולא מתא עוברי, כלומר – שכפול של בעל-חיים ידוע כבר, ולא של עובר שהוא חצי אבא וחצי אמא

השנה התקיים הכנס בוניה בירת אוסטריה, שהיא עיר מעתירה ויפה, עם אולמות קונצרטים ומוזיאונים, שניצלים ושטרודלים וכל טוב.

ארגון EAAP עוסק בבעיות הקשורות בייצור מבעל-חיים והם: בקר, כבשים ועזים, חזירים וסוסים, ובנוסף לכך – קבוצות דיון מסודרות להזנה, גנטיקה, ממשק ופיזיולוגיה.

בקונגרס השתתפו למעלה מ-450 חוקרים ומתעניינים מ-53 מדינות, כולל 5 ישראלים העוסקים בכל שטחי הענף. בנוסף לקונגרס

European Association for Animal *
Production

דיברו. החישובים לא היו כלכליים ועל כך "נמזפו" החוקרים בשיחת הסיכום. אך מובן שכל ארץ וכל משק – וחישוביהם.

הערת ביניים לנושא: בארצנו, חסרת מוצא הייצוא ובעלת המכסה הבלתי גדלה במקרה הטוב (ואולי אף קטנה אם יגדל הייבוא) הזרעת כל הפרות בהולשטיין גורמת לשיעור יציאה ארצי של 35%–40%, הישרדות ממוצעת של כשלוש תחלובות ובזבוז הון עתק על גידול גגלות ותחלופה יקרה. המוצא הזמני – הזרעת פרות בוגרות שאינן רצויות כאמהות של הדור הבא בשרוליה.

נושא חשוב נוסף היה הטיפול בדלקות העטין (מסטיטיס) בעיקר בנתיב הגנטי. בהרבה מדינות נכנסה ספירת התאים הסומטיים למערכות הדיווח והמחשב והיא מאפשרת המלצות ופיקוח הן על הפרה הבודדת, בשל המתאם הגבוה בין מציאות תאים סומטיים ודלקות העטין, והן על ההשלכות הגנטיות כלומר בחירת פרים, זאת למרות התורשתיות הנמוכה יחסית (לפי עבודות שונות). ישראל הובאה שם כדוגמה למדינה שהכניסה ריכוז תאים סומטיים לאינדקס הטיפוח שלה. אבל, וזאת משום שריכוז תאים אלה בישראל הוא גבוה מאד, הרבה מעל רוב מדינות אירופה, כדי לא לפגוע בתקני בריאות ובתעשיית החלב עלינו לדאוג, גם גנטית, להורדת ריכוז זה. אנו משלמים על כך במודע בהתקדמות גנטית בייצור חלב ומוצקיו בשל המתאם הגבוה בין ייצור וריכוז תאים סומטיים.

ולנושא האחרון – **התפתחות בשיטות ביקורת חלב.**

נראה שדנו בעולם שעומד לחלוף, ברפתות של 10 פרות לרפת בממוצע ארצי (אוסטריה ועוד) בארצות בהן מדידה אוטומטית של כל החלב, כל היום, כל יום, כל השנה, היא חלום שאינו בר השגה וכמובן שאין שום שימוש במידע החוזר.

לכן רוצים להזויל, להפחית את מספר שקילות החלב ולהגיע למירב המידע.

ושתכונותיו עדיין לא ידועות אלא בעלות אומדן בלבד. דולי היא כבשה שנוצרה על ידי העברת תא אפיתל של עטין מכבשה בוגרת, בת 6, שהועבר לתוך תא ביצית לא מופרה. שני התאים עברו תהליכים רבים, כדי לחזור את כל הדרך וליהפך לתא שלם שלא עבר דיפרנציאציה ויכול ליצור שוב את כל סוגי הרקמות, מצמר ועד שיניים – כבשה שלמה. היתרון בכך ברור, ניתן לשכפל פרה טובה ולקבל הרבה פרות טובות כמוה. אבל, יש המון צרות בדרך, מהפילוסופיות והמוסריות ועד הפרקטיות והכלכליות.

הציגו את מכשיר הפרדת הזרמה לזכרים ונקבות. רק שנדע, זה מעבר לכל שימוש מעשי – גם יקר, גם לוקח המון זמן וגם מפריד מעט מאד תאים, כ-5% מכל מנת זרמה מופרדים לזכר ונקבה.

הציגו שיטות מתקדמות לגידול עוברים, להפריית מבחנה ולשאיבת ביציות וביניהן, תחרות מעניינת בין שאיבת ביציות תוך הסתכלות על מסך אולטרה-סאונד, לבין אלה הרואים במכשיר אופטי, משהו יפה עד מאד.

בקונגרס EAAP עצמו ניתנו מאות הרצאות ו"פוסטרים" וצריך היה לשקוד על בחירה – מה כן ומה אי-אפשר להספיק.

הישיבה שחשבונו לחשובה ביותר היתה בנושא **ההישרדות**. בשנה שעברה בפגישת האינטרבל דובר בה נכבדות, כאילו ההישרדות תבטא טוב יותר את מטרת הטיפוח והפר שבנותיו נשארות יותר זמן ברפת הוא הפר הטוב והרצוי ביותר. השנה התנפלו על הנושא הרבה מאד חוקרים. האולם היה מלא על גדותיו, אך לאכזבת רובנו הועם זוהרו של הנושא, ורוב החוקרים הוכיחו את מה שידענו, שאורך הזמן שהפרה נשארת ברפת נמצא בהתאמה לגורמי הייצור, חלב, שומן, חלבון ותאים סומטיים ובהתאמה מאד מזערית לגורמי שיפוט נשאים לחישוב גורמי פוריות ובריאות גופניים, פרט לעטין. לגורמי הבריאות יש בעיות דיווח קשות, ברוב המקומות, ובנושאי הפוריות כמעט שלא

הולכת וגדלה. על ארגון זה נכתב כבר רבות, הקפו גדל והולך, וכך גם מספר המדינות המשתתפות בו. גם אנחנו, ספר העדר הישראלי, התחלנו להשתתף בניתוחים אך עדיין איננו מופיעים בהשוואות.

לאחר הצגת הפעילות של השנה החולפת החל דיון באופן ההשוואה בין מדינות, המודלים השונים הבאים בחשבון ומה הוא המודל הנכון ביותר או מוטב לאמור – שהפשרה שמציע גורמת להכי פחות עיוותים.

הדיון התקיים בין טובי הגנטיקאים של תכונות כמותיות והוויכוח היה חם ומעניין. בין הדרישות היו תקנות לאיחוד שיטות מדידת החלב והמודלים הסטטיסטיים הנעשים בכל מדינה כדי שלפחות יתחילו מנקודת התחלה טכנית שווה.

בנאום הסיכום של מזכיר הארגון, בריאן וויקהאם מניו־זילנד, נאמר דבר שהדאיג גם אותנו במשך כל הפגישות – הגיע הזמן שיעשו עבודות המנתחות את כלכלת הענף. כל צבא המדענים והחוקרים אמור לעמוד בסופו של דבר לרשות ולטובת הרפתן שעומד בסוף הקו ומשלם את כל ההוצאות. יש למצוא דרכים מדעיות, כדי להעריך כל תוצאה גם באופן כלכלי – מועיל או לא מועיל, כדי ליישם או לא כדאי ובכמה.

בסיכום, זה היה סיור מעניין ומועיל ונקווה שיביא תועלת גם אצלנו.

מפתחים שיטות סטטיסטיות לקבלת מידע מרבי ביום הביקורת (TEST DAY) כפרמטר ומשכנעים את כל העולם, שצריך מעט מאד שקילות חלב כדי לקבל מבחני פרים לצורך ההתקדמות הגנטית.

עבודות רבות הוצגו ובהן ניסו לחשב גורמי תיקון לחליבת בוקר או ערב, לאחר נסיונות משוים שנמשכו למעלה משנה ובעשרות משקים. השוו את התוצאות מול השיטה הסטנדרטית – יממה שלמה פעם בחודש. לאחר תיקון שהתחשב גם בהפרש השעות בין החליבות נמצאו מקדמי תיקון די טובים ורק באחוז השומן המתאם בין תוצאות מדידה אחת ביום לבין שתי מדידות ביום, הוא נמוך.

מעניין שרק מעט עבודות הוגשו על סמנים גנטיים לתכונות כמותיות (QTL). רובן נדחקו לאגף הפוסטרים ולא לאולמות ההרצאות. נראה, כאילו אנחנו רצים בכביש אחר, שאולי הוא האוטוסטרדה, כך אנחנו מקווים, ובמקביל לכל העבודה הגנטית הרגילה של ספר עדר ותוכניות הטיפוח גם תולים עינינו בעתיד המבוסס על גנטיקה של כרומוזומים וגנים וחיפוש בעלי־חיים לרבייה בשיטות ביוטכנולוגיות של המאה ה-21, כולל אפילו השפעה על הגנטיקה שלהם (הנדסה גנטית).

בשני הימים האחרונים התקיים הקונגרס של ארגון אינטרבול המתקיים מדי שנה ועוצמתו

”משק הבקר והחלב”

הגיעה העת לחדש את דמי החתימה עבור קבלת החברות של ”משק הבקר והחלב” – כולל חברת אחת של ”חקר ומעש”, חברות הסיכומים בעברית ולועזית, וכל חומר מודפס נוסף כפי שיוחלט מדי פעם – לשנת 1998. מאחר שעלות הוצאת החברות גדלה אף מעבר לאינפלציה, סוכם להעלות את דמי המנוי ל-95 ש”ח (כולל מע”מ).

אם ברצונכם לשנות את מספר העותקים, עליהם הייתם חתומים בשנה שחלפה, יש להודיע על כך למשרדי המ”ב בהקדם. היה ולא נתקבלה הודעה על שינוי, נראה זאת כאישור למספר עותקים כמו בשנה שעברה.

אנא, דאגו לתשלום דמי המנוי עד סוף חודש ינואר, על מנת להבטיח הופעתו הסדירה של ”משק הבקר והחלב” ומשלוח החברות למנויים במועד.

המערכת